

Colecția
Duhovnicul

1

Arhimandrit Ioanichie Bălan

**VIATA
PĂRINTELUI CLEOPA**

– ediția a IV-a –

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2014

CUPRINS

Introducere.....	5
PARTEA I	
Casa părintească.....	7
PARTEA a II-a	
Viața și nevoițele.....	19
Cum a fost dăruit Maicii Domnului pruncul Constantin.....	21
Copilăria.....	23
Cu oile la Schitul Cozancea.....	24
Cum s-au izbăvit cei trei frați de ispitele tinereții.....	26
Cum a ispitit diavolul pe fratele Gheorghe.....	28
Cum a fost primit fratele Gheorghe în Schitul Sihăstria.....	29
Plecarea la mănăstire a fraților Vasile și Constantin.....	30
Intrarea în mănăstire și ispitirea duhovnicească.....	32
Personalitatea duhovnicească a starețului Ioanichie Moroi.....	35
Din ispitele de început ale fratelui Constantin.....	41
Ierodiaconul Cristofor Sihastrul.....	42
Puterea Psaltirii.....	45
Nevoința fratelui Vasile.....	47
Profetia Episcopului sfânt Ioan.....	48
Sfârșitul minunat al fratelui Vasile.....	50
Nevoința și sfârșitul monahului Gherasim Ilie.....	51
Vedeniile minunate ale fratelui Constantin.....	54

Fratele Constantin paraclisier.....	56
Fratele Constantin pictor de icoane.....	59
Monahul Galaction Ilie, cel dintâi părinte duhovnicesc al fratelui Constantin.....	60
La oile Sihăstriei.....	64
Rugăciune și ascultare.....	67
Cum s-a vindecat fratele Constantin.....	67
O minune a Sfântului Ioan cel Nou.....	68
Întâlnirea cu rasoforul Ilie Iacob (Sfântul Ioan Iacob de la Neamț).....	68
Plecarea în armată.....	71
Legământul schimonahului Paisie cu fratele Constantin.....	73
Altă ispitire cu iubirea de argint.....	75
Tunderea în monahism.....	75
Arderea Schitului Sihăstria.....	77
Cum a fost ales loctiitor de egumen monahul Cleopa.....	79
Loctiitor de egumen.....	83
Sfârșitul starețului Ioanichie Moroi.....	84
Cum a fost ales egumen deplin monahul Cleopa.....	86
Schitul Sihăstria între anii 1945-1946.....	88
Episcopul sfânt Ioan din munții Sihlei și Părintele Cleopa.....	90
Ridicarea Schitului Sihăstria la rang de mănăstire.....	93
Tunderea în monahism a mamei Părintelui Cleopa.....	96
O minune a Maicii Domnului.....	100
Sfîntirea noului paraclis.....	101
Bucurii și necazuri.....	102
Cum a salvat Părintele Cleopa o femeie de la moarte.....	104
Închinovierea părintelui Paisie la Sihăstria.....	105
Prima retragere în munți a Arhimandritului Cleopa.....	106

Arhimandritul Cleopa - stareț la	
Mănăstirea Slatina.....	110
Povățuitor duhovnicesc	
al mai multor mănăstiri din Moldova.....	114
Cum a scăpat Părintele Cleopa de stăreția	
Mănăstirii Neamț.....	115
A doua retragere în munți a starețului Cleopa,	
între anii 1952-1954.....	116
Activitate misionară cu credincioșii de stil vechi.....	125
Pelerinaj la sfintele mănăstiri.....	125
Mănăstirea Sihăstria între anii 1949-1959.....	128
Persecuția împotriva Bisericii din anii 1959-1964.....	131
A treia retragere în munți.....	132
Sihăstria fără Părintele Cleopa.....	135
Lacrimile maicii Agafia.....	136
Reîntoarcerea Părintelui Cleopa la	
Mănăstirea Sihăstria.....	139
Activitatea duhovnicească a Părintelui Cleopa.....	141
Sfaturi duhovnicești pentru monahi.....	146
Sfaturi duhovnicești pentru credincioși.....	150
Duhovniciei Părintelui Cleopa.....	151
Doi monahi bătrâni cu darul rugăciunii.....	153
Despre o creștină care avea darul dumnezeieștii	
rugăciuni.....	155
Pelerinaj la Mormântul Domnului și la	
Muntele Sinai.....	156
Pelerinaj la Muntele Athos și alte locuri sfinte.....	159
Ieroschimonahul Paisie și Arhimandritul Cleopa.....	165
Cărțile scrise de Arhimandritul Cleopa.....	171
„Universitățile” Arhimandritului Cleopa.....	177
Nevoința duhovnicească.....	179
Părintele Cleopa, un mare stareț misionar.....	189
Scrisoarea preotului Dimitrie Bejan către	
Părintele Cleopa.....	194

Suferințele trupești.....	198
Ultimul an de viață.....	199
Ultimele zile.....	200
Plecarea la Hristos.....	202
Înmormântarea.....	205
Parastas la 40 de zile.....	208
Cuvântul de pe urmă al Părintelui Cleopa către obștea Mănăstirii Sihăstria, rostit în trapeză - 1 Martie 1998.....	210
PARTEA a III-a	
Cuvinte înțelepte de la Sfinții Părinți folosite de Părintele Cleopa.....	215
PARTEA a IV-a	
Fapte și cuvinte de învățătură.....	247
PARTEA a V-a	
Alte cuvinte și sfaturi duhovnicești.....	301

INTRODUCERE*

Întrucât în ultimii ani pelerinajul la mormântul Părintelui Cleopa s-a intensificat, spre bucuria noastră, a tuturor, am găsit de cuviință să-i reedităm „Viața” într-o formă nouă, mult îmbunătățită, atât cu date biografice, cât și cu numeroase fotografii inedite.

Imaginile, nevalorificate până acum, care îmbogățesc în felul acesta textul, vor contribui nu puțin la reușita acestei lucrări mult așteptate.

Nu putem uita nevoița Părintelui Cleopa, dragostea sa pentru Hristos și pentru cei săraci, bucuria cu care întâmpina pe oricare din fiii săi duhovnicești care veneau la el pentru mângâiere și cuvânt de folos.

Nu putem uita jertfa sa de peste 70 de ani de nevoiță în post și rugăciune. Nu putem uita bunătatea, blândețea și dragostea sa, cu care ne cuprindea pe toți fiii săi și ne trăgea la Hristos. Tocmai de aceea îl iubim atât de mult, pentru că învățăturile sale ne povățuiesc mereu pe calea mântuirii.

Fie ca Hristos, Mântuitorul lumii, să-l odihnească în ceata sfinților pe Părintele Cleopa, unde nu este nici durere, nici întristare, nici suspin, ci viața cea fără de sfârșit.

Arhimandrit Ioanichie Bălan

Nașterea Maicii Domnului
8 septembrie 2001

* Introducere la ediția a doua.

PARTEA I

CASA PĂRINTEASCĂ

I

CASA PĂRINTEASCĂ

Fericitul întru pomenire, Arhimandritul Cleopa Ilie, părintele nostru duhovnicesc, s-a născut în comuna Sulița, județul Botoșani, la 10 aprilie, anul mântuirii 1912.

Părinții săi, Alexandru și Ana Ilie, au fost un exemplu viu de trăire creștină, fiind iubitori de Dumnezeu, de biserică și de copii. Nu lipseau niciodată de la sfintele slujbe, făceau milostenie, se rugau mult împreună cu copiii, ducând o viață curată și bineplăcută lui Hristos.

Casa lor era ca o biserică, precum povestea Părintele Cleopa: „Aveam o cameră toată numai cu icoane. Un fel de

Casa părintească a Părintelui Cleopa

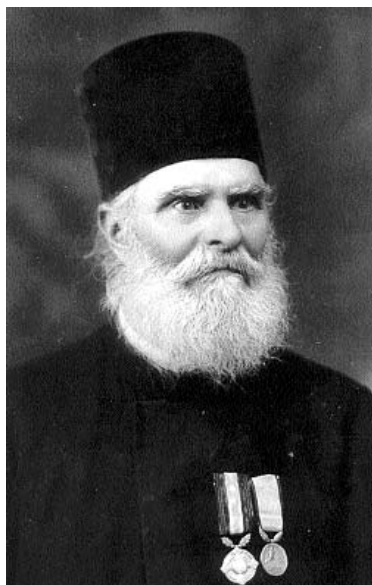
paraclis. Acolo ne rugam. Iar la miezul nopții ne sculam, citeam la Psaltire și făceam sute de metanii. Apoi iar ne culcam”.

Nu se auzeau la ei certuri, nici cuvinte necuviincioase, nici alte lucruri neplăcute lui Dumnezeu, ci viața lor de zi cu zi curgea lin ca o apă dulce de izvor, căci așa se moșteneau din moși-strămoși și așa era tradiția creștină în partea locului.

Nu întâmplător s-au născut în această zonă, cu rânduiala lui Dumnezeu, mulți oameni mari, dintre care nu puțini călugări, preoți, ierarhi aleși și cuvioși, cum a fost și Sfântul Ioan cel Nou de la Neamț (1913-1960). Între aceștia nu greșim dacă îl numărăm și pe vrednicul de pomenire, părintele nostru duhovnicesc al tuturor, Arhimandritul Cleopa Ilie, cât și pe duhovnicul sfinției sale, ieroschimonahul Paisie Olaru.

Părintele Cleopa a fost ales de Dumnezeu de la naștere pentru a povățui duhovnicește și a mângâia atât pe călugări și preoți, cât și mulțimea credincioșilor. Prea Cuvioșia sa era duhovnicul și povățuitorul de obște al tuturor celor ce-i cereau rugăciunile și voiau să urmeze lui Hristos. A fost o binecuvântare a lui Dumnezeu pentru întreaga noastră țară.

Casa părintească în care s-a născut Arhimandritul Cleopa Ilie era ca o biserică vie, dar nu o înlocuia pe cea din sat, unde slujea începând cu anul 1877, vestitul preot de atunci, Gheorghe Chiriac. Căci, precum spunea însuși Cuvioșia sa, locuitorii din satul Sulița ascultau de preotul lor ca de Însuși Hristos și nimic nu făceau fără sfatul și binecuvântarea lui. De aceea, viața de zi cu zi era liniștită, biserica era plină de credincioși, iar copiii, foarte numeroși, formau podoaba satului.

Așa erau satele românești în primele decenii ale secolului XX! Pentru aceasta și familia părinților săi a fost binecuvântată de Dumnezeu cu zece copii, dintre care doi au murit de mici, iar opt copii (patru băieți și patru fete) au supraviețuit.

Preotul Gheorghe Chiriac, cel care l-a botezat pe Părintele Cleopa

*Biserica din Sulita, cu hramul „Sfântul Ierarh Nicolae”,
în care mergea familia Părintelui Cleopa*

Părinții

Tatăl

După tradiție, strămoșii tatălui său erau vestiți oieri, originari din comuna Săliștea Sibiului, care, datorită persecuțiilor religioase din secolul al XVIII-lea, au fost nevoiți să părăsească Ardealul și să se strămute în Moldova, stabilindu-se în județul Botoșani. Din bătrâni se păstra această amintire, că au trecut Munții Carpați în Moldova trei frați de o mamă, cu numele de familie Ilie. Unul dintre ei s-a stabilit în județul Botoșani, devenind strămoșul Părintelui Cleopa.

Al doilea, de asemenea mare crescător de oi, s-a stabilit în comuna Pipirig – Neamț, și a avut ca ultim urmaș pe Grigore Ilie, care s-a mutat nu demult la Domnul. Al treilea frate s-a făcut pustnic în Muntele Athos, unde a și răposat.

Alexandru Ilie, tatăl Părintelui Cleopa, s-a născut în anul 1871, la 12 septembrie, în comuna Sulița – Botoșani. El era un bărbat înalt, tăcut și bun gospodar. În anul 1902 s-a căsătorit cu Ana Bercea, din satul vecin, Dracșani, fiind cununăți la biserica din sat de vrednicul Preot Gheorghe Chiriac, care mai târziu avea să-i boteze și pe cei zece copii ai lor.

Alexandru se îndeletnicea îndeosebi cu agricultura, cu creșterea vitelor și cu negoțul de animale, fiind numărat printre cei dintâi gospodari din sat. Aveau 150 de oi, peste 20 de vite mari și 30 de hectare de pământ.

Despre tatăl său, Alexandru, Părintele Cleopa zicea următoarele: „Dumnezeu să-l ierte pe tatăl meu. Era un om înalt, pleșuv, cu barbă albă mare și foarte credincios. În fiecare

sărbătoare se ducea cu copiii la biserică și ajuta pe cei săraci. Pe el nu l-a văzut nimeni băut sau înjurând sau fumând sau făcând altceva dintre acestea.

Mi-aduc aminte că avea tata odată niște cizme. Duminică, mama i-a zis: «Alexandre, ia-ți cizmele când mergi la biserică, nu mai pune opincile». Dar tata i-a răspuns: «Femeie, ai văzut tu la biserică pictat vreun sfânt cu cizme? Toți au opinci; cu opinci mă încălț și eu».

Dimineața, când să plecăm la școală, mama ne zicea să mâncăm ceva sau să luăm în traistă. Dar tata zicea: «Nu! Lasă-i, femeie hăi, că n-or să moară!». Iar după ce veneam de la școală luam sfânta anaforă și apoi mâncam. Frații mei, mai cu seamă fratele Mihai, nu mâncau nimic până nu terminau Psaltirea de citit.

Până nu ne rugam un ceas, nu ne dădea de mâncare nimic. Chiar dacă nu era în post, zicea: «Nu se mănâncă acum. Când vii de la școală, la amiază. Nu ești porc să mănânci de dimineață».

Tata nu știa carte, dar avea frică de Dumnezeu. Să adoarmă seara vreunul neînchinat? Sau să stea la masă până nu zicea «Tatăl nostru»? Sau să nu se ducă Duminica la biserică? Sau să audă că a înjurat sau a fumat sau a furat ceva? Că nu-l vedeai pe el cu acestea în veac. Avea o curea în cui, îi zicea «Sfântul Neculai». Dacă te prindea cu ceva, ferească Dumnezeu! El zicea: «Măi, uite „Sfântul Neculai”! Treci la rugăciune! Te-am făcut cu doi ochi, știi carte, citește Psaltirea și rugăciunile din carte!».

Odată, venind de la școală, am găsit pe drum un ham. L-am luat bucuros și l-am dus acasă. Când m-a văzut tata, m-a întrebat de unde l-am furat. Iar eu i-am spus: «L-am

găsit și m-am gândit că ne poate fi de folos». Dar tatăl meu mi-a spus hotărât: «Du-te și du-l înapoi, și pune-l chiar în locul de unde l-ai luat, că nu l-ai pus tu acolo!». Apoi m-am dus și căutam prin praf să văd urmele de unde luasem hamul acela, căci cu tata nu era de glumit.

El a fost în casă sfeșnic. El a fost stăpân peste noi”.

Ajungând la vârsta de 72 de ani, Alexandru Ilie și-a dat sufletul în mâinile lui Hristos, la 23 februarie 1943.

Mama

Ana Ilie, mama Părintelui Cleopa, s-a născut la 10 octombrie 1876 din părinți agricultori și buni creștini. În anul 1902 se căsătorește cu Alexandru, cu care dă naștere la zece copii. Dintre aceștia, cinci copii – patru băieți și o fată – au intrat în viața monahală.

Ana era o femeie simplă, mică de statură, fără carte, dar cu o memorie deosebită. Ea plângea adeseori, căci avea darul lacrimilor. Durerea ei cea mai mare era aceea că aproape toți copiii i-au murit de tineri. Singurul care a supraviețuit până la adânci bătrâneți a fost Părintele Cleopa. Trei băieți și o fiică au răposat la mănăstire și ceilalți în satul natal. Cu toate acestea, a fost întărită de Dumnezeu cu darul Său, ca să-și poată duce crucea care i-a fost rânduită.

Rămânând văduvă în anul 1943, a fost adusă de Părintele Cleopa la mănăstire și apoi a fost tunsă în monahism la Agapia Veche în anul 1947, primind numele de „Agafia”. După mai bine de douăzeci de ani, în toamna anului 1968, la 15 septembrie, schimonahia Agafia Ilie se strămută la cele veșnice în vârstă de 92 de ani.

După șase ani de viață monahală, își dă duhul în mâinile Domnului, în toamna anului 1933.

Profira

S-a născut în anul 1910 și nu a fost căsătorită nicio dată. Ea a dus greul familiei, lucrând la câmp și purtând grijă de frații mai mici.

Odată, pe când prășea la câmp, simțindu-se bolnavă, a rugat pe fratele ei Constantin să citească la Psaltire. Pe când el citea, Profira și-a dat duhul în mâinile Domnului.

Constantin (Părintele Cleopa)

S-a născut la 10 aprilie 1912, fiind al cincilea copil din cei zece ai familiei Alexandru Ilie. A urmat școala primară de șapte ani în satul natal. Avea o memorie cu totul deosebită, asemănându-se mamei sale. Trei ani de zile a făcut ucenicie duhovnicească împreună cu frații săi la schimonahul Paisie Olaru, pustnic în Schitul Cozancea.

În anul 1929, la începutul lui decembrie, a intrat în obștea Schitului Sihăstria împreună cu fratele său mai mare, Vasile. După trei zile de ispitire la poarta schitului, au fost primiți în obștea Sihăstriei, în ziua Sfântului Ierarh Spiridon, la 12 decembrie. De aceea Părintele Cleopa avea mare evlavie la Sfântul Ierarh Nicolae, patronul bisericii din satul natal, și la Sfântul Ierarh Spiridon.

Până în anul 1935, Constantin a păscut oile Schitului Sihăstria, împreună cu alți frați. Apoi este luat în armată în orașul Botoșani. Se reîntoarce la schit în toamna anului 1936 și este tuns în monahism la 2 august 1937, primind numele de „Cleopa”. După aceasta face ascultare la oile schitului

până în vara anului 1942, împreună cu părinții Galaction Ilie și Antonie Olaru.

În iunie 1942 este adus în schit și numit locțiitor de egumen, întrucât starețul Ioanichie Moroi era greu bolnav.

În anul 1944, la 27 decembrie, monahul Cleopa este hirotonit ierodiacon, iar la 23 ianuarie 1945 este hirotonit ieromonah de episcopul Galaction Cordun, pe atunci stareț al Mănăstirii Neamț. După această dată este numit oficial egumen al Schitului Sihăstria.

În anul 1947, Schitul Sihăstria, numărând peste 60 de viețuitori, a fost ridicat la rang de mănăstire, iar Protosinghelul Cleopa Ilie este făcut arhimandrit, cu aprobarea Patriarhului Nicodim.

În anul 1948, fiind urmărit de organele politice de atunci, se retrage pentru șase luni în pădurile din jurul Mănăstirii Sihăstria.

În anul 1949, la 30 august, Arhimandritul Cleopa Ilie este numit stareț al Mănăstirii Slatina – Suceava și se transferă acolo cu 30 de călugări din obștea Mănăstirii Sihăstria, în urma deciziei Patriarhului Justinian. În locul său este numit stareț Protosinghelul Ioil Gheorghiu.

La Mănăstirea Slatina Prea Cuvioșia sa întemeiază o obște care a ajuns la peste 80 de viețuitori. Între anii 1952-1954, fiind urmărit de securitate, se retrage în Munții Stânișoara, împreună cu ieromonahul Arsenie Papacioc. După mai bine de doi ani de viață pustnicească, amândoi au fost readuși în Mănăstirea Slatina, la porunca Patriarhului Justinian.

În anul 1956, Părintele Cleopa revine la metanie în Mănăstirea Sihăstria, iar în primăvara anului 1959, se retrage pentru a treia oară în Munții Neamț, unde se nevoiește mai bine de cinci ani de zile.

În toamna anului 1964 revine în Mănăstirea Sihăstria, ca duhovnic al întregii obști, și povățuiește fără întrerupere atât călugări, cât și mireni, timp de 34 de ani, până la 2 decembrie 1998, când își dă duhul în brațele lui Hristos.

Ecaterina

A treia soră a Părintelui Cleopa s-a născut în anul 1914. După ce a terminat școala primară în satul natal, a intrat în monahism la Mănăstirea Agapia Veche, devenind rasofoară. S-a nevoit aici mai mulți ani, apoi s-a retras la Mănăstirea Agafton, din județul Botoșani, și a trecut la cele veșnice de tânără în această mănăstire.

Mihai

Era al treilea frate al Părintelui Cleopa. S-a născut în anul 1917. Împreună cu frații săi a păstorit oile în poienile Schitului Cozancea mai mulți ani. În anul 1934 a fost primit ca ucenic la Mănăstirea Durău, unde s-a nevoit câțiva ani. Apoi s-a retras la Schitul Cozancea, unde și-a dat duhul în mâinile Domnului, în anul 1940.

Hareta

S-a născut în anul 1920. Urmează școala primară în sat și își ajută părinții la munca câmpului. Ca și ceilalți frați ai ei, se mută la Domnul din fragedă vârstă, pentru a se bucura neîncetat cu cetele îngerești.

Alți doi copii

Ana Ilie mai naște doi copii, al căror nume nu ne sunt cunoscute. Ei mor din pruncie, fiind înmormântați în cimitirul satului natal.

PARTEA a II-a

VIAȚA ȘI NEVOINȚELE

II

VIATA ȘI NEVOINȚELE

CUM A FOST DĂRUIT MAICII DOMNULUI PRUNCUL CONSTANTIN

În primele două luni după naștere, pruncul Constantin – viitorul Părinte Cleopa – era tot timpul bolnav. De la o vreme nu mai mânca aproape nimic și plângea zi și noapte. Toți erau îngrijorați de viața lui.

Neștiind ce să mai facă, mama lui, Ana, s-a dus cu pruncul bolnav la vestitul duhovnic Conon Gavrilescu de la Schitul Cozancea, care era un mare exorcist și vindeca mulți bolnavi cu sfânta rugăciune.

*Ieroschimonahul Varlaam Vântu,
unchiul Părintelui Cleopa, din
Schitul Cozancea, adormit în Domnul
la Muntele Athos*

*Schitul Cozancea
în anii 1925-1935*

Ajungând la chilia duhovnicului Conon, unde aștepta multă lume, și-a spus durerea ei, plângând cu multe lacrimi:

– Ce să fac, părinte, că acest copil de la o vreme nu mai mănâncă și plânge într-una? Mă tem să nu moară.

– Știi ce să faci? Să-l dăruiești Maicii Domnului!

– Cum să-l dăruiesc Maicii Domnului?

– Iată cum, a zis el. Ia o lumânare și un prosop, și vino cu pruncul în biserică, și-l așează înaintea icoanei Maicii Domnului.

Apoi, după ce mama l-a pus în fața icoanei, părintele i-a zis:

Icoana în fața căreia a fost dăruit Maicii Domnului Părintele Cleopa

– Acum spune după mine: „Maica Domnului, îți dăruiesc ție copilul acesta care este bolnav! Fă ce știi tu cu el!”.

Atunci mama pruncului s-a închinat cu lacrimi la icoana Maicii Domnului, făcând trei metanii, și, căzând în genunchi, a zis plângând: „Maica Domnului, îți dăruiesc ție copilul acesta al meu, că este bolnav și plânge mereu. Fă ce știi tu cu el!”. Și l-a trecut de trei ori pe sub sfânta icoană.

De atunci, pruncul Constantin s-a făcut sănătos și nu a mai fost bolnav de moarte toată viața sa. Iar părintele Conon i-a zis că acest copil o să trăiască cel mai mult dintre toți. Această vindecare a fost o adevărată minune a Maicii Domnului.

Așa miluiește Preasfânta Fecioară pe mamele care nasc copii în frică de Dumnezeu.

COPILĂRIA

De mic copil, Părintele Cleopa avea multă evlavie la Maica Domnului. La unsprezece ani a învățat Acatistul Bunei Vestiri pe de rost, cum singur spunea: „Eram la deșfăcat păpușoi în țarină și aveam cartea de rugăciuni ascunsă sub pănuși. Până când venea tata cu căruța cu păpușoi, mai învățam un icos, mai învățam un condac. Și uite așa am învățat Acatistul Maicii Domnului”.

Toți frații săi iubeau înfrânarea de mici. Mama sa spunea că le pune uneori carne în traistă, când nu era post. Dar ei nu o mâncau, ci o dădeau la alții și mâncau puțină pâine și ce mai aveau.

Ne mai spunea Părintele Cleopa: „Când eram mic și veneam de la școală, treceam printr-un sat și, văzând că băieții dau cu pietre pe o casă cu tablă roșie, am început să arunc și eu. Profesorul a auzit, ne-a luat pe toți și ne-a tras câte o palmă. Acum îi mulțumesc că mi-a făcut un bine și îl pomenesc la rugăciune!”.

Spunea mama sa despre Constantin că de copil ura cele lumești și fugea de ele. Când s-a făcut mai mărișor și mergea cu oile, dacă se întâmpla să fie o nuntă în sat și cânta muzica, nu trecea pe acolo, ci ocolea satul de departe și așa ajungea acasă!

CU OILE LA SCHITUL COZANCEA

În fiecare vară Alexandru Ilie, tatăl copiilor, făcea stână de oi pe dealurile și poienile din preajma Schitului Cozancea, la circa 5 kilometri depărtare de sat. Apoi încredința oile celor trei feciori mai mari ai săi: Vasile, Gheorghe și Constantin, care cunoșteau aceste locuri binecuvântate din fragedă copilărie. Tot în această parte se afla și chilia pustnicului Paisie Olaru, părintele lor sufletesc.

Părintele Paisie Pustnicul la Schitul Cozancea - Botoșani

foloseau prilejul pentru a le povesti din *Viețile Sfinților* și din alte cărți bisericești. Astfel, unele dintre ele au intrat în viața monahală.

Mai povestea Părintele Cleopa că prin anii 1925-1926 părinții săi au hotărât să tocmească doi lăutari și să joace în casa lor, cum era obiceiul locului. Ei erau bucuroși să-și vadă feciorii jucând, ca să-i laude tot satul.

Într-o seară tinerii s-au adunat și au început să cânte și să joace. În clipa aceea fratele Gheorghe a văzut că icoana Maicii Domnului de pe perete plângea și au înțeles că este păcat. Atunci cei trei frați, Vasile, Gheorghe și Constantin, ieșind din casă, s-au ascuns. Văzând mama lor că lipsesc, i-a căutat peste tot. Apoi, aflându-i, le-a zis: „De ce ne faceți de râs în sat? Veniți și voi la joc!”. Dar Gheorghe, ascunzându-se puțin, și-a tăiat cu cuțitul ghețele din picioare. Apoi a zis mamei sale: „Cum să vin la joc, mamă, dacă mi s-au stricat ghețele?”.

În seara aceea părinții au înțeles că feciorii lor au ales altă cale în această viață și de atunci i-au lăsat să slujească numai lui Hristos.

Încă de acasă, frații lui mai mari, Gheorghe și Vasile, se pregăteau pentru viața de mănăstire. Se sculau la miezul nopții, făceau Utrenia, citeau la Psaltire și țineau post. Ei îl deșteptau și pe Constantin, căruia însă îi era necaz că-i strică somnul. Sora mai mare, Maria, intrase în Oastea Domnului și l-a chemat și pe Constantin, zicându-i: „Hai și tu în Oastea Domnului, că ai darul cuvântului și nu-i așa greu ca la mănăstire”. Atunci el s-a învoit. Noaptea următoare, când l-au sculat iarăși frații la rugăciune, el a zis că nu se mai scoală și nu mai merge la mănăstire. Apoi s-a culcat din nou fără grijă.

Mama lor muncea până noaptea târziu. Și, venind ea de la fântână cu două găleți de apă, a văzut în camera unde dormea Constantin un câine mare, negru, care stătea pe pieptul lui și îl lingea pe obraz. Atunci a strigat către Vasile: „Vai, Vasile, vino repede că pe Costică îl mănâncă un câine!”. Atunci Constantin s-a trezit și a mai apucat să vadă doar coada aceluia câine, care dispărea. Vasile i-a spus: „Ăsta-i diavolul, care se bucură că nu mai mergi la mănăstire!”. Din clipa aceea, fratele Constantin nu s-a mai îndoit să meargă la mănăstire și se scula noaptea la rugăciune ca să nu mai vină câinele.

CUM A ISPITIT DIAVOLUL PE FRATELE GHEORGHE

În anul 1927, Gheorghe, fratele mijlociu, s-a retras ca ucenic la pustnicul Paisie de la Cozancea. Acolo făcea ascultare de bătrânul, lucra la grădină, cânta la strună și repeta mereu rugăciunea lui Iisus, mâncând o dată în zi. Uneori mai stătea și la Schitul Sihăstria din munții Neamț.

Însă odată, ispitindu-l vrăjmașul și umblând după sfatul minții sale, a lăsat în chilie pe masă această scrisoare: „Iartă-mă, Părinte Paisie, că am plecat în pădure pentru cinci zile, să mă pocăiesc!”.

Seara, citind bătrânul scrisoarea, a zis: „Acest lucru este din ispita diavolului și nu îți va fi de folos fratelui Gheorghe, căci a plecat fără binecuvântare!”. Pe la miezul nopții a bătut cineva în ușa chiliei sale:

– Binecuvintează, Părinte Paisie, și mă iartă pe mine, păcătosul!

– Cine ești tu? a întrebat bătrânul.

– Fratele Gheorghe păcătosul!

– Cum se poate asta? Fratele Gheorghe este plecat în pădure să se pocăiască pentru cinci zile!

– Iartă-mă, Părinte Paisie, că am greșit!

– Dumnezeu să te ierte, frate Gheorghe. Intră în chilie și spune-mi ce ți s-a întâmplat.

– De mult voiam, Părinte Paisie, să mă rog singur câteva zile în pădure. Deci am luat Ceaslovul, Psaltirea, câteva lumânări și chibrituri și m-am ascuns în pădure într-o groapă. Acolo am început a face metanii și a mă ruga cu lacrimi. Pe la miezul nopții aud lângă mine un glas înfiorător: „Ce faci aici?”. Mă întorc puțin și văd un arap uriaș, cu chip foarte înfricoșător. Era vrăjmașul! Apoi îmi zice: „De ce ai plecat fără blagoslovenie?”. Atunci, cuprins de mare frică, am luat cărțile și am fugit! Deci te rog, Părinte Paisie, iartă-mă pe mine păcătosul și mă primește înapoi!

Din ceasul acela fratele Gheorghe nu a mai făcut nimic fără binecuvântare.

CUM A FOST PRIMIT FRATELE GHEORGHE ÎN SCHITUL SIHĂSTRIA

Spre sfârșitul anului 1927, Gheorghe a intrat în obștea Schitului Sihăstria. Văzându-l mai râvnitor, egumenul l-a ispitit în felul următor: l-a pus să stea timp de trei zile la poarta schitului. Acolo el trebuia să care un sac de pământ în spate, zicând de 10 ori psalmul 50, după care să se odihnească și iarăși să o ia de la capăt. La sfârșitul celor trei zile a venit egumenul la el și i-a spus:

– Ascultă, frate Gheorghe, cum mai este cu călugăria? Viața călugărească este grea! Trebuie să postești, să te rogi, să

faci orice ți se poruncește, să porți în spate osteneala călugăriei, cu dragoste, până la moarte. O să ai răbdare să trăiești în nevoința aceasta până la sfârșit?

Fratele Gheorghe a răspuns:

– Iertați-mă pe mine, păcătosul. Cu ajutorul lui Dumnezeu voi împlini după slaba mea putere tot ce mi se va rândui.

Atunci egumenul l-a rânduit cu ascultarea la vitele schitului.

Fratele Gheorghe în armată la Cernăuți

PLECAREA LA MĂNĂSTIRE A FRAȚILOR VASILE ȘI CONSTANTIN

În iarna anului 1929, după sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae, Vasile și Constantin s-au hotărât să plece la Schitul Sihăstria – Neamț, pentru a sluji toată viața lui Hristos. După ce s-au rugat mult lui Dumnezeu cu post și metanii, au luat binecuvântare de la preotul satului și au spus părinților gândul lor.

Cel mai greu la această despărțire a fost pentru mama lor, Ana, care plângea mereu. Dar tatăl lor îi zicea: „Babă hăi, lasă-i să se ducă! De ce nu am avut noi mintea lor când eram ca ei? Iată, mâine plecăm la Domnul și ce ne-a folosit viața aceasta?”.

La urmă, frații și-au pregătit bagajul. Însă nu au luat cu ei decât două traiste în care aveau câteva haine, Sfânta Scriptură, Vietile Sfinților, Ceaslovul, Psaltirea și două icoane mari, pictate, pe care le iubeau foarte mult: icoana Maicii Domnului care plânse în casa părintească* și icoana Sfântului Gheorghe.

Apoi, îngenunchind, s-au rugat lui Dumnezeu și Maicii Domnului să le binecuvinteze călătoria și să-i învrednicească de nevoița cea duhovnicească. Până la marginea satului au fost însoțiți de părinții lor, Alexandru și Ana, care lăcrimau cu dragoste firească după copiii lor și nu se puteau despărți de ei. Copiii însă îi încurajau și le vorbeau de Hristos și de viața veșnică.

Dar, văzând că părinții lor nu se pot despărți de dânșii, le-au sărutat mâinile, și plecând de lângă ei, fratele mai mare, Vasile, a început a cânta condacul de la Acatistul Mântuitorului Hristos: „Apărătorul cel mai mare și Doamne, Biruitorul iadului, ca cei ce ne-am izbăvit de moartea cea veșnică, cele de laudă aducem Ție, noi robii Țăi și zidirea Ta...”. În clipa aceea părinții lor au început să plângă în hohote. Așa au plecat frații spre Schitul Cozancea.

La Cozancea au stat o zi la bunul lor povățuitor, schimonahul Paisie, care le povestea mereu despre pustnicii din munții Neamț. Iar a doua zi au plecat spre Suceava, luându-l cu ei și pe fratele Gheorghe.

* Această icoană a fost dăruită mai târziu de Arhimandritul Cleopa Ilie spre binecuvântare unei familii din comuna Borca – Neamț, unde se află și astăzi.

INTRAREA ÎN MĂNĂSTIRE ȘI ISPITIREA DUHOVNICEASCĂ

Plecând pe jos spre Schitul Sihăstria, frații au făcut primul popas la Mănăstirea Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava. Aici s-au închinat la moaștele sfântului, au ascultat Sfânta Liturghie, au citit Acatistul Maicii Domnului și s-au odihnit peste noapte.

Continuându-și drumul spre Schitul Sihăstria, au făcut al doilea popas la Mănăstirea Neamț, ctitoria lui Ștefan cel Mare și Sfânt, unde s-au închinat la icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, ocrotitoarea mănăstirilor din Moldova. Apoi, intrând pe Valea Secului, s-au închinat la Mănăstirea Secu, ctitoria lui Nestor Ureche și odată cu seara au ajuns la Schitul Sihăstria. Dând slavă lui Dumnezeu, erau fericiți că le-a călăuzit Maica Domnului pașii spre acești munți binecuvântați, unde s-au nevoit mii de sihaștri de-a lungul secolelor.

La mănăstire au fost întâmpinați de monahul Ilarion, economul schitului:

- Ce doriți, fraților? i-a întrebat el.
- Vrem să rămânem în mănăstire, părinte, și să ne facem călugări.
- Vreți să vă închinați viața lui Hristos?
- Așa, cu ajutorul lui Dumnezeu, cuvioase părinte.
- Așteptați aici până vorbesc cu părintele stareț.

Auzind bătrânul stareț despre sosirea fraților, i-a spus economului: „Du-i la arhondaric, dă-le ceva de mâncare și, începând de mâine dimineață, să stea trei zile și trei nopți la poarta mănăstirii, să bată fiecare cu bățul în butucii de la poartă

și să zică neîncetat rugăciunea «Doamne Iisuse...», fără să le dați mâncare până a treia zi. Dacă vor avea răbdare, îi primim în mănăstire”.

Economul s-a întors la frați și i-a dus la arhondaric, unde s-au odihnit. La miezul nopții au mers la Utrenie, iar a doua zi au fost duși la poarta mănăstirii și s-au rugat toată ziua, lovind cu bețele în trunchiul unui brad. Când loveau în butuc, ziceau și rugăciunea „Doamne Iisuse...”. Călugării și frații treceau pe lângă ei, dar nimeni nu-i întreba nimic. Seara s-a reîntors economul și i-a întrebat:

- Ei, fraților, a zis ceva copacul?
- Nu! au răspuns ei.
- Nu-i este foame copacului?
- Nu! au zis ei.

– Iată, așa trebuie să rabde călugărul în mănăstire! Mergeți la arhondaric și după ce vă faceți pravila și canonul vă odihniți puțin. Apoi veniți la Utrenie.

Următoarele două zile au făcut la fel. A treia zi, seara, a venit starețul Ioanichie Moroi în poarta mănăstirii, a binecuvântat pe cei doi frați, apoi i-a dus în biserică și le-a spus să se închine la icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului.

Apoi s-au spovedit începând din copilărie și au primit aghiasmă mare și puțină hrană, iar a doua zi s-au împărtășit cu Preacuratele Taine ale lui Hristos.

La urmă frații Vasile și Constantin au fost trimiși de stareț la oi, iar fratele Gheorghe a păscut în continuare vitele. Dar, timp de trei luni, n-au avut voie să se vadă și să vorbească unul cu altul.

Așa au fost primiți în mănăstire acești frați binecuvântați de Dumnezeu și de Maica Domnului.

III

CUVINTE ÎNTELEPTE DE LA SFINȚII PĂRINȚI FOLOSITE DE PĂRINTELE CLEOPA

Înțelepciunea are două capete. Primul este frica de Dumnezeu și cel mai de sus este dragostea de Dumnezeu.

Sfinții Părinți spun: „Cine vrea să se mântuiască, cu întrebarea să călătorească”. *Sfatul bun te va păzi și cugetul drept te va apăra. Frate pe frate ajutorându-se și sfătuindu-se, sunt ca o cetate bine întemeiată și ca o împărăție nebiruită.*

Arhimandritul Cleopa și ieroschimonahul Paisie la sfat de taină în cimitir

Sfinții Părinți ne spun, de asemenea, că rugăciunea este maică și împărăteasă peste toate faptele bune.

La fel spune și **Sfântul Maxim Mărturisitorul**: „Toate faptele bune ajută pe om să câștige dragostea de Dumnezeu, dar nici una ca rugăciunea”.

Sfântul Isihie Sinaitul zice: „În vremea rugăciunii minții, se încaieră la luptă trei minți: mintea Sfintelor Puteri, mintea drăcească și mintea omului”.

Sfântul Efrem Sirul zice așa: „Când stai la rugăciune și primești gânduri spurcate, ești asemenea unei mirese care curvește de față cu mirele său”.

Răceala în rugăciune vine mai totdeauna din uitare, zic **Sfinții Părinți**. Iar uitarea este primul păcat din partea rațională a sufletului.

Sfântul Nil Ascetul zice în *Filocalie*: „Fericită este mintea aceea care a ajuns să se roage lui Hristos fără imaginație și fără formă!”.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune: «Tu, când te rogi, nu teologhisi, că ești batjocorit de demoni!». Când te rogi, trebuie să ai inima înfrântă și smerită, durerea inimii pentru păcate și smerenie. Taina asta este a lui Dumnezeu, Izvorul minților raționale din cer și de pe pământ.

Sfântul Macarie Egipteanul zice în *Omilii*: „Omule, eu știu că nu știi să te rogi, însă îți dau un sfat: roagă-te cum

poți, dar roagă-te adeseori. Că din deasa rugăciune, omul începe a se învăța rugăciunea cea adevărată”.

Sfântul Teofan Zăvorâtul spune și el: „Cel ce se roagă des, însăși rugăciunea i se face lui cel mai mare dascăl al rugăciunii”.

Sfântul Isaac Sirul spune: „Semn al milei lui Dumnezeu la rugăciune sunt lacrimile”.

Același **sfânt părinte** zice: „Cel ce a aflat dulceața rugăciunii, va fugi de gloate ca un asin sălbatic!”.

Iar **dumnezeiescul Ioan Scărarul** spune: „Cel ce a aflat dulceața rugăciunii, pururea voiește să fie singur”.

Tot **Sfântul Ioan Scărarul** spune: „Cel ce stă cu mintea sa afară de lume și de-a pururea se roagă lui Dumnezeu, acela este călugăr!”.

Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Tăria celui din obște este ascultarea; tăria împăratului stă întru multă oștire; iar tăria pustnicului stă în multă rugăciune. Căderea celui din obște este neascultarea și căderea celui din liniște este împuținarea rugăciunii”.

Sfântul Nicodim Aghioritul spune: „În măsura în care tu te rogi pentru cel ce-ți face ție rău, în măsura aceea îl lași în mâna lui Dumnezeu”.